स्थानीय राजपत्र

फिक्कल गाउँपालिकाद्वारा प्रकाशित

खण्डः ४ संख्याः ६ मितिः २०७९।०४।२७

फिक्कल गाउँपालिकाको जलस्रोत उपयोग सम्बन्धी निर्देशिका २०७९

प्रस्तावना :

नेपालको संविधान, स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ तथा अन्य प्रचलित कानुन बमोजिम स्थानीय तहलाई जलस्रोत तथा जलधार,भूसंरक्षण,मुहान सरंक्षण,खानेपानी,सिचाई जलविघुत,जल उपयोग,एंव प्राकृतिक स्रोतको उपयोग,एंव व्यवस्थापनसम्बन्धी फिक्कल गाउँपालिका भित्रमा भु–सतहमा वा भुमिगत वा अन्य कुनै अवस्थामा रहेको जलस्रोतको समुचित उपयोग संरक्षण व्यवस्थापन र विकास गर्न एवं जलस्रोतको लाभदायक उपयोगहरुको निर्धारण गर्न त्यस्तो उपयोगबाट हुने वातावरणीय तथा अन्य हानीकारक प्रभावको रोकथाम गर्न एव जलस्रोतलाई प्रदुशण मुक्त राखे कानुन व्यवस्थागर्न वाञ्छनीय भएकोले स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन

२०७४ को दफा १०२ को उपदफा २ ले दिएको अधिकार प्रयोग गरी मिति २०७९ जेष्ठ २० गतेको गाउँकार्यपालिका बैठकबाट स्वीकृत भई मिति २०७९ असार १० गतेको दोस्रो गाउँसभाको पहिलो अधिवेशनबाट अनुमोदन गरी जलस्रोत उपयोगसम्बन्धी निर्देशिका,२०७९ बनाई लागु गरेको छ ।

परिच्छेद–१

प्रारम्भिक

१. **संक्षिप्त नाम र प्रारम्भ :**

(१) यो निर्देशिकाको नाम फिक्कल गाउँपालिकाको जलस्रोत उपयोग सम्बन्धी निर्देशिका २०७९ रहेको छ।

(२) यो निर्देशिका गाउँपालिकाले स्वीकृत गरेपछि लागु हुनेछ ।

२. **परिभाषा : विषय वा प्रसंगले अर्को अर्थ नलागेमा यस निर्देशिकामा :**

(क) जलस्रोत भन्नाले फिक्कल गाउँपालिका क्षेत्र भित्र भू सतहमा वा भूमिगत वा अन्य जुनसुकै अवस्थामा रहेको पानी सम्झनुपर्छ ।

(ख) लाभदायीक उपयोग भन्नाले साधन र स्रोतले भ्याए सम्म उचित रुपले गरिएको जलस्रोतको उपयोग सम्झनुपर्छ ।

(ग) अनुमति प्राप्त व्यक्ति भन्नाले निर्देशिकाको दफा १५,१७ र २० वमोजिम अनुमति प्राप्त व्यक्ति वा संगठित संस्था सम्झनुपर्छ ।

(घ) उपभोक्ता संस्था भन्नाले दफा ४ बमोजिम गठित जल उपभोक्ता संस्था सम्झनुपर्छ ।

(ङ) गाउँ जलस्रोत समिति भन्नाले दफा ३० बमोजिमको गाउँ जलस्रोत समिति सम्झनुपर्छ ।

(च) अनुमतिपत्र भन्नाले दफा १५,१७ र २० बमोजिम दिईने अनुमतिपत्र सम्झनुपर्छ ।

(छ) सर्भेक्षण भन्नाले जलस्रोतको उपयोगका लागिगरिने संभाव्यता अध्ययन विस्तृत ईन्जिनियरिङ डिजाईन र त्यसका लागि गरिने

अन्वेषणको कार्य समेत सम्झनुपर्छ ।

(ज) उपभोक्ता भन्नाले जलस्रोतसंग सम्बन्धीत सेवा उपयोग गर्ने व्यक्ति सम्झनुपर्छ ।

(झ) सेवा शुल्क भन्नाले नेपाल सरकार प्रदेश सरकार तथा गाउँपालिका वा अनुमति पत्र व्यक्तिले उपलब्ध गराएको जलस्रोतसँग सम्बन्धीत सेवा उपयोग गरे वापत उपभोक्ताले बुझाउनुपर्ने शुल्क सम्झनुपर्छ ।

(ञ) गाउँपालिका भन्नाले फिक्कल गाउँपालिका सम्झनुपर्छ ।

(ट) गाउँकार्यपालिका भन्नाले फिक्कल गाउँपालिका सम्झनुपर्छ ।

(ठ) प्रमुख भन्नाले गाउँपालिका प्रमुख सम्झनुपर्छ ।

(ड) उप–प्रमुख भन्नाले गाउँपालिका उप–प्रमुख सम्झनुपर्छ ।

(ढ) प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत भन्नाले गाउँपालिका प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत सम्झनुपर्छ ।

परिच्छेद – २

जलस्रोत स्वामित्व सम्बन्धी व्यवस्था

३ **जलस्रोत स्वामित्व :**

(१) फिक्कल गाउँपालिका भित्र रहेको जलस्रोतको स्वामित्व गाउँपालिकामा निहित रहनेछ ।

(२) प्रचलित संघीय प्रदेश तथा गाउँपालिकाको कानुन बमोजिम गाउँपालिकाको जलस्रोतको उपयोग तथा व्यवस्थापन गर्ने अधिकार गाउँपालिकामा रहनेछ ।

परिच्छेद -३

उपभोक्ता सम्बन्धी व्यवस्था

४) **जल उपभोक्ता संस्थाको गठन :**

(१) सामुहिक लाभको लागि संस्थागत रुपमा जलस्रोतको उपयोग गर्न चाहने व्यक्तिहरुले जल उपभोक्ता संस्था गठन गर्न सक्नेछन ।

(२) उपनियम (१) बमोजिम गठन गरिएको जल उपभोक्ता संस्थालाई गाउँ जलस्रोत समिति समक्ष दर्ता गराउनुपर्नेछ ।

(३) उपनियम(२) बमोजिम जल उपभोक्ता संस्था दर्ता गर्न देहाय बमोजिम गर्नुपर्नेछ ।

(क) पदाधिकारी तथा सदस्य समेत गरी कम्तीमा सात जनाको उपभोक्ता संस्था गठन भएको,

(ख) संस्थाको विधान एक प्रति,

(ग) अनुसूची-१ बमोजिमको निवेदन,

(घ) आर्थिक ऐनमा तोकिए बमोजिमको दस्तुर,

५) उपभोक्ता संस्थाको दर्ताको लागि दरखास्त दिनुपर्ने : नियम ४ को (३) बमोजिम उपभोक्ता संस्था गठन गरी दर्ता गराउन चाहाने सम्बन्धीत उपभोक्ताहरु मध्ये कम्तीमा सात जना उपभोक्ताहरुले अनुसूचि १ बमोजिमको ढाँचामा उपभोक्ता संस्थाको एक प्रति विधान र तोकिएको दस्तुर सहित गाउँ जलस्रोत समिति समक्ष दरखास्त दिनु पर्नेछ ।

(६) विधानमा खुलाउनुपर्ने विवरणहरु : नियम ४ बमोजिम पेश गर्नुपर्ने उपभोक्ता संस्था सम्बन्धी देहायका विवरणहरु खुलाउनुपर्नेछ ।

(क) पूरा नाम र ठेगाना,

(ख) उदेश्य तथा कार्यक्षेत्र,

(ग) सदस्यको लागि योग्यता तथा सदस्यता शुल्क,

(घ) सदस्यको निस्काशन र राजिनामा,

(ङ) हकदावी नामासारी वा हकवालाको मनोनयन,

(च) साधारण सभा सम्बन्धी व्यवस्था,

(छ) संञ्चालन समिति गठन,निर्वाचन,काम,कर्तव्य र अधिकार सम्बन्धी,

(ज) संञ्चालन पदमा वहाल रहन नसक्ने अवस्था,

(झ) संञ्चालन समितिको वैठक सम्बन्धी कार्यविधि,

(ञ) कोष तथा लेखापरिक्षण,

(ट) विधान संशोधन,

(ठ) विघटन,

(ड) विविध,

७) उपभोक्ता संस्था संगठित संस्था हुने :

(१) उपभोक्ता संस्था अविच्छित्र उत्तराधिकारवाला स्वशासित र संगठित संस्था हुनेछ ।

(२) उपभोक्ता संस्थाको सवै कामकारवाहीको निमित आफ्नो छुट्टै छाप हुनेछ ।

(३) उपभोक्ता संस्थाले व्यक्ति सरह चल अचल सम्पति प्राप्त गर्न,उपभोग गर्न,वेचविखन गर्न वा अन्य किसिमको व्यवस्था गर्न सक्नेछ ।

(४) उपभोक्ता संस्थाले व्यक्ति सरह नालिस वा उजुर गर्न र उपभोक्ता संस्था उपर पनि सोही नाम बाट नालिस वा उजुर लाग्न सक्नेछ ।

८) **दर्ता र प्रमाणपत्र :**

(१) नियम ५ बमोजिम पर्न आएको दरखास्त उपर गाउँ जलस्रोत समितिले आवश्यक जाँचबुझ गरी उपभोक्ता संस्था दर्ता गर्न उपयुक्त देखेमा दर्ता गरी अनुसूचि-२ बमोजिम ढाँचामा उपभोक्ता संस्था दर्ताको प्रमाणपत्र दिनुपर्नेछ ।

(२) उपनियम (१) बमोजिम कुनै उपभोक्ता संस्था दर्ता गर्न उपयुक्त

नदेखेमा गाउँ जलस्रोत समितिको सोको स्पष्ट कारण खोली दरखास्तवालालाई दरखास्त परेको मितिले पैतिस दिनभित्र सो कुराको सूचना दिनुपर्नेछ ।

(३) यो निर्देशिका प्रारभ हुनु अगावै प्रचलित कानुन वमोजिम दर्ता भएमा उपभोक्ता संस्थाहरु यसै निर्देशिका वमोजिम दर्ता भएको मानिनेछन ।

९) **विधान संशोधन :**

(१) उपभोरक्ता संस्थाले आफ्नो विधान संशोधन गनुपर्ने भएमा विधानको प्रकृया पूरा गरी तयार गरिएको विधानको संशोधित मस्यौदा गाउँ जलस्रोत समितिमा पेश गनुपर्नेछ ।

(२) उपनियम (१) बमोजिम विधान संशोधन सम्बन्धमा गाउँ जलस्रोत समितिले आवश्यक जाँचबुझ गरी विधानलाई संशोधन गर्न स्वीकृति दिन सक्नेछ ।

परिच्छेद-४

जलस्रोतको उपयोग सम्बन्धीत व्यवस्था

१०. **जलस्रोत उपयोग :**

(१) यस निर्देशिका बमोजिम अनुमतिपत्र प्राप्त नगरी कसैले पनि जलस्रोतको उपयोग गर्न पाउनेछैन ।

(२) उपनियम (१) मा जुनसुकै कुरा लेखिएको भएता पनि देहाय बमोजिम जलस्रोतको उपयोग गर्न अनुमति पत्र लिनुपर्नेछैन। अनुमति लिन चाहेमा यस नियमले बाधा पुऱ्याएको मानिने छैन ।

(क) व्यक्तिगत वा सामुहिक रुपमा आफ्नो निम्ति खानेपानी र अन्य घरेलु प्रयोगका लागि उपयोग गर्न,

(ख) व्यक्तिगत वा सामुहिक रुपमा आफ्नो जग्गाको सिचाँई गर्न,

(ग) घरेलु उद्योगको रुपमा पानिघट्ट वा पानिचक्की चलाउन,

(घ) व्यक्तिगत रुपमा स्थानीय आवागमनको लागि डुंगाको प्रयोग गर्न,

(ङ) जग्गाधनीले आफ्नो जग्गा भित्र मात्र सिमित रहेको जलस्रोत तोकिए बमोजिम उपयोग गर्न,

(३) जलस्रोतको उपयोग गर्ने व्यक्ति वा संगठित संस्थाले अरुलाई मर्का नपर्ने गरी लाभदायक उपयोग गर्नुपर्नेछ ।

११) **जलस्रोत उपयोगको प्राथमिकताक्रम :**

(१) जलस्रोत उपयोग गर्दा साधारण तया देहायको प्राथमिकताक्रम अनुसार गर्नपर्नेछ ।

(क) खानेपानी र घरेलु उपयोग,

(ख) सिचाई,

(ग) पशुपालन तथा मत्स्यपालन जस्ता कृषिजन्य उपयोग,

(घ) जलविद्युत,

(ङ) घरेलु उद्योग औद्योगिक व्यवसाय तथा खानीजन्य उपयोग,

(च) जल यातायात,

(छ) आमोदन प्रमोदजन्य उपयोग,

(ज) अन्यं उपयोग,

२) जलस्रोतको उपयोग गर्दा कुनै विवाद उत्पन्न भएमा जलस्रोत उपयोग जाचँबुझ समितिले उपनियम (१) को प्राथमिकताक्रम दफा १० को उपनियम (३) बमोजिम जलस्रोतको लाभदायक उपयोग भए नभएको र अन्य आवश्यक जाचँबुझ समेत गरी सोको आधारमा सम्बन्धीत जलस्रोतको उपयोग गर्न पाउने नपाउने वा कुन किसिमले उपयोग गर्न पाउने भन्ने कुराको निर्धारण गर्नेछ ।

(३) उपनियम (२) बमाजिम जलस्रोत उपयोग जाचँबुझ समितिले निर्धारण गरेको कुरा सम्बन्धीत सबैलाई मान्य हुनेछ ।

(४) उपनियम (२) बमोजिम जलस्रोत उपयोग जाचँबुझ समितिले सोही

उपदफा उल्लेखित कुराको निर्धारण गर्दा अपनाउनुपर्ने कार्यविधि नियम ४२ को उपनियम

(३) मा तोकिए बमोजिम हुनेछ ।

१२) **अनुमतिपत्रको व्यवस्था :**

(१) जलस्रोतको सर्वेक्षण वा उपयोग गर्न चाहने व्यक्ति वा संगठित संस्थाले सम्बन्धीत विषयको आर्थिक प्राविधिक र वातावरणीय अध्ययन प्रतिवेदन तथा तोकिए बमोजिको विवरणहरु खुलाई गाउँ जलस्रोत समिति समक्ष अनुमति पत्रको लागि दरखास्त दिनुपर्ने तर जलस्रोतको सर्वेक्षण र नियम १० को उपनियम (२) बमोजिम उपयोगका लागि अनुमतिपत्रको लागि दरखास्त दिँदा त्यस्तो अध्ययन प्रतिवेदन संलंग्न गर्न आवश्यक पर्नेछैन ।

(२) उपनियम (१) बमोजिम परेको दरखास्तमा गाउँ जलस्रोत समितिले आवश्यक जाचँबुझ गरी दरखास्त परेको मितिले जलस्रोत सर्वेक्षणको अनुमतिको हकमा १५ दिन भित्र र जलस्रोत उपयोगको अनुमतिको हकमा ३० दिन भित्र र तोकिए बमोजिमको ढाचामा आवश्वयक शर्तहरु तोकि नियम ११ को उपनियम १ मा उल्लेखित प्राथकिताक्रम अनुसार दरखास्तवालालाई अनुमतिपत्र दिनुपर्नेछ ।

(३) अनुमतिपत्र प्राप्त व्यक्तिले जलस्रोतको उपयोग वापत नेपाल सरकार,प्रदेश सरकार र गाउँपालिकालाई तोकिए बमोजिमको दस्तुर वा वार्षिक शुल्क बुझाउनु पर्नेछ ।

(४) अनुमतिपत्र प्राप्त व्यक्तिले आफ्नो अनुमति पत्र विक्रि गर्न वा अन्य कुनै प्रकारले कसैले हस्तान्तरण गर्नु परेमा गाउँ जलस्रोत समितिबाट तोकि वमोजिम स्वीकृत लिनुपर्नेछ ।

१३) **जलस्रोत उपयोगको सर्वेक्षण अनुमतिको लागि दरखास्त दिने :**

(१) जलस्रोत उपयोगको सर्वेक्षण अनुमतिपत्र लिन चाहने व्यक्ति वा संगठित संस्थाले अनुसुची-३ बमोजिम ढाँचामा प्रस्तावित परियोजना सँग सम्बन्धीत देहायका विवरणहरु खुलाई गाउँ जलस्रोत समिति समक्ष तीन प्रति दरखास्त फारम दिनुपर्नेछ ।

(क) परियोजनाको विवरण,

(ख) परियोजना रहने स्थानको नक्शा (मुख्य मुख्य संरचना समेत देखिने),

(ग) पानीको स्रोत र उपयोग हुने पानीको परिमाण,

(घ) परियोजनाबाट लाभान्वीत हुने उपभोक्ताहरुको सङ्ख्या र किसिम,

(ङ) सर्वेक्षण गरिने जलस्रोतको क्षेत्र,

(च) परियोजना सम्पन्न गर्न लाग्ने अनुमानित कुल अवधि र लागत (सर्वेक्षण र संञ्चालनको लागि समेत)

(छ) मुहान रहेको क्षेत्रको चार किल्ला तथा अन्य आवश्यक कुराहरु ।

(२) उपनियम (१) बमोजिम सर्वेक्षण अनुमतिको लागि दरखास्त दिँदा आर्थिक ऐनमा उल्लेख भएमा सोही अनुसार र नभएमा अनुसुची ८ मा उल्लेखित भए अनुसार सर्वेक्षण अनुमतिपत्र दस्तुर वापत बुझाउनु पर्नेछ ।

१४) **दरखास्त उपर जाचँबुझ :**

(१) नियम १३ बमोजिम दरखास्त परेपछि निर्देशिकाब बमोजिम दरखास्त वालाले दरखास्तसाथ पेश गर्नुपर्ने आवश्यक कागजात विवरण वा प्रतिवेदन पेश गरे नगरेको सम्बन्धमा गाउँ जलस्रोत समितिले आवश्यक जाचँबुझ गर्नु पर्नेछ ।

(२) उपनियम (१) बमोजिम जाचँबुझ गर्दा दरखास्तवालाले दरखास्तसाथ पेश गर्नुपर्ने कुनै कागजात विवरण वा प्रतिवेदन पेश गरेको रहनेछ भने त्यस्तो कागजात विवरण वा माफिकको म्याद तोकि दरखास्त परेको सात दिन भित्र सूचना दिनुपर्नेछ ।

(३) उपनियम (२) बमोजिम कुनै कागजात विवरण वा प्रतिवेदन पेश गर्न गाउँ जलस्रोत समितिले म्याद तोकि सूचना दिएकोमा जुन मितिमा त्यस्तो कागजात प्राप्त हुन आउछ । साही मितिलाई नै निर्देशिकाको

नियम १३ को उपनियम (२) को प्रयोजनको लागि दरखास्त परेको मिति मानिनेछ ।

१५) **सर्वेक्षण अनुमतिपत्र दिने :** नियम १३ बमोजिम परेको दरखास्त उपर नियम १४ बमोजिम गाउँ जलस्रोत समितिले आवश्यक जाँचबुझ गरेपछि दरखास्तवालाको माग अनुसार वा आवश्यक भए संशोधन समेत गरी अनुसुची-४ बमोजिमको ढाचाँमा दरखास्तवालालाई जलस्रोत उपयोगको सर्वेक्षण अनुमतिपत्र दिनुपर्नेछ ।

१६) **सर्वेक्षण प्रतिवेदन पेश गर्नुपर्ने :** नियम १५ बमोजिम अनुमतिपत्र प्राप्त व्यक्तिले सर्वेक्षणको काम सम्पन्न गरेको मितिले १५ दिनभित्र आफुले गरेको सर्वेक्षणको तीन प्रति प्रतिवेदन गाउँ जलस्रोत समिति समक्ष पेश गर्नुपर्नेछ ।

१७) **जलस्रोत उपयोग अनुमति :**

(१) जलस्रोतको उपयोग गर्न चाहने व्यक्ति वा संगठित सस्थाले अनुसुची-५ बमोजिम ढाँचामा प्रस्तावित परियोजनासँग सम्बन्धीत देहायको विवरणहरु खुलाई गाउँ जलस्रोत समिति समक्ष तीन प्रति दरखास्त फारम दिनुपर्नेछ ।

(क) परियोजना विस्तृत विवरण परियोजना स्थलको नक्शाको उपयोग गरिने पानीको स्रोत,परियोजना सम्पन्न गर्न लाग्ने अनुमनित समय र लागत परियोजनाको सहभागिताहरुको नाम र तिनिहरुको संलग्नताको किसिम ,परियोजनामा अन्तिम स्वामित्व रहने व्यक्ति वा संगठित संस्था तथा त्यस्तो संस्थाको संञ्चालकहरुको नाम थर र वतन समेत स्पष्ट रुपमा खुलाउनु पर्नेछ ।

(ख) सम्भाव्यताको विश्लेषण परियोजनाको विस्तृत नक्शा सहितको प्राविधिक विवरण तथा आर्थिक विश्लेषण र उपभोक्ता हरुको विवरण ।

(ग) वित्तिय व्यवस्था-(परियोजनाको अनुमानित वित्तिय व्यवस्था परियोजनाका लगानी कर्ताहरुको आर्थिक हैसियत र

परियोजनामा प्रत्यक्ष रुपले सहभागी हुने वित्तिय संस्थाहरुको प्रतिवद्धता र लगानीकर्ताहरुले दायित्व तथा शेयर पुजी र ऋणको प्रतिशत)।

(घ) घर जग्गाको उपयोग वा प्राप्ति परियोजनाको निर्माण कार्यको लागि स्थायी वा अस्थायी तवरबाट उपयोग वा प्राप्तिको लागि चाहिने सरकारी जग्गाको कुल क्षेत्रफल र जग्गा धनीहरुको लगत ।

(ङ) वातावरणीय प्रभाव विश्लेषण (परियोजनाले वातावरणमा पार्ने उल्लेखनीय प्रतिकुल प्रभावलाई न्युनतम गर्न अपनाउने उपायहरु तथा जलस्रोतमा रहने जलचर एंव जल वातावरण संरक्षणको लागि अपनाउने उपायहरु परियोजनाले सम्बन्धीत क्षेत्रमा पार्न सक्ने सामाजिक तथा आर्थिक प्रभावको अतिरिक्त विद्यमान स्थानीय श्रम तथा स्रोत र साधनको उपयोग परियोजना सम्बन्धी कार्य पुरा भएपछि त्यस क्षेत्रका व्यक्तिहरुले पाउने लाभ निर्माण तथा सञ्चालन सम्भार सम्बन्धमा स्थानीय जनतालाई दिईने तालिम निर्माण शिविरको लागि आवश्यक पर्ने सुविधाहरु सुरक्षात्मक व्यवस्थाहरु तथा परियोजनाहरु सञ्चालनबाट सम्बन्धीत जग्गाधनीहरुलाई पर्न सक्ने असर विस्थापित जनसंख्याको लगत र तिनिहरुको पुनर्वास लागि अपनाउने आवश्यक व्यवस्था समेत स्पष्ट रुपमा खुलाउनु पर्छ ।

(च) अन्य आवश्यक कुराहरु ।

(२) उपनियम (१) मा जुनसुकै कुरा लेखिएतापनि नियम १० को (२) बमोजिम प्रयोजनका लागि उपनियम १ को (ग),(घ),(ङ) बमोजिमको विवरण पेश गर्न अनिवार्य हुनेछैन ।

१८) **दरखास्त उपर जाँचबुझ :**

(१) नियम १७ बमोजिम दरखास्त प्राप्त भएपछि निर्देशिका बमोजिम दरखास्त साथ पेश गर्नुपर्ने आवश्यक कागजात विवरण वा प्रतिवेदन पेश गरे नगरेको सम्बन्धमा गाउँ जलस्रोत समितिले आवश्यक जाँचबुझ गर्नुपर्नेछ ।

(२) उपनियम (१) बमोजिम जाचँबुझ गर्दा दरखास्तवालाले दरखास्त साथ पेश गर्नुपर्ने कुनै कागजात विवरण नपुगेमा गाँउ जलस्रोत समितिले सम्बन्धीत दरखास्तवालावाई मनासिव माफिकको म्याद तोकी दरखास्त दर्ता भएको मितिले १५ दिनभित्र सो कुराको सुचना दिनु पर्नेछ ।

(३) उपनियम (२) बमोजिम पेश गर्न गाँउ जलस्रोत समितिले म्याद तोकि सूचना दिएकोमा जुन मितिमा त्यस्तो कागजात प्राप्त हुन आउँछ सोही मितिलाई नै निर्देशिकाको उपनियम (२) प्रयोजनको लागि दरखास्त परेको मिति मानिनेछ ।

१९) **सार्वजनिक सूचना प्रकाशित गर्नुपर्ने :**

(१) नियम १७ बमोजिम जलस्रोतको उपयोग अनुमतिपत्रको लागि दरखास्त परेपछि गाउँ जलस्रोत समितिले नियम १८ बमोजिम आवश्यक जाँच गरी तत्सम्बन्धी विवरणहरु खुलाई सार्वजानिक जानकारीको लागि सूचना प्रकाशित गर्नुपर्नेछ ।

(२) उपनियम (१) बमोजिम सूचना प्रकाशित भएपछि जलस्रोतको उपयोगसंग सम्बन्धीत परियोजनाको निर्माण तथा सञ्चालन गर्दा कुनै उल्लेखनीय प्रतिकुल असर पर्ने भएमा तत्सम्बन्धी विवरणहरु खुलाई सूचना प्रकाशित भएको मितिले १५ दिन भित्र सम्बन्धीत गाउँ जलस्रोत समिति समक्ष जो सुकैले पनि जानकारी दिन सक्नेछ ।

(३) उपनियम (२) बमोजिम प्राप्त हुन आएको प्रतिक्रिया समेतलाई विचार गरी गाउँ जलस्रोत समितिले त्यस्तो उल्लेखनीय प्रतिकुल असर न्यूनतम गर्ने सम्बन्धमा सम्बन्धीत दरखास्तवालाले पालना गनुपर्ने कुराहरु अनुमतिपत्र दिँदा तोकी दिनेछ ।

२०) **अनुमतिपत्र दिने :** नियम १७ बमोजिमको दरखास्त उपर नियम १९ बमोजिमको कार्यविधि पूरा गरी गराई गाउँ जलस्रोत समितिले दरखास्तवालाको माग बमोजिम वा आवश्यक भए संशोधन समेत गरी अनुसुची ६ बमोजिम ढाँचामा दरखास्तवालालाई जलस्रोत उपयोग सम्बन्धी अनुमतिपत्र दिनुपर्नेछ ।

२१) **सर्वेक्षणको अनुमति पत्र प्राप्त व्यक्तिलाई परियोजना संञ्चालन अनुमतिपत्रगर्न प्रदान गरिने :** (१) नियम १५ बमोजिम सर्वेक्षणको अनुमति प्राप्त व्यक्तिले आफुले गरेको सर्वेक्षण बमोजिम जलस्रोत उपयोग सम्बन्धी कार्य पनि गर्न चाहेमा सर्वेक्षण कार्य पुरा गर्नुपर्ने म्याद भित्र नियम १७ बमोजिमका विवरण खुलाई दरखास्त दिएमा यस निर्देशिकाको अन्य व्यवस्थाहरुको अधीनमा रहि दरखास्तवालालाई प्राथमिकताका साथ नियम २० बमोजिम जलस्रोत उपयोगको अनुमति पत्र दिन सकिनेछ ।

२२) **जलस्रोत माथि अधिकार कायम हुने :** यस निर्देशिका बमोजिम जलस्रोतको उपयोग सम्बन्धी कार्य सञ्चालन गर्न अनुमतिपत्र प्राप्त व्यक्तिलाई अनुमतिपत्रमा उल्लेख भए बमोजिम कामको लागि सोही अनुमतिपत्रमा तोकिएको स्थान र क्षेत्रसम्म जलस्रोतको उपयोग गर्न अधिकार प्राप्त हुनेछ ।

२३) **कार्य शुरु गर्नुपर्ने अवधि :**

(१) अनुपतिपत्र प्राप्त व्यक्तिले अनुमतिपत्रमा उल्लेखित कार्य अनुमतिपत्र प्राप्त गरेको मितिले सर्वेक्षणको हकमा तीन महिनाभित्र र जलस्रोतको उपयोग सम्बन्धी कार्य सञ्चालनको हकमा एक वर्षभित्र भौतिक रुपमा कार्य शुरु गरि सोको जानकारी सम्बन्धीत नगर जलस्रोत समितिलाई दिनु पर्नेछ ।

तर म्यादभित्र कार्य शुरु गर्न नसकेको कारण खोली अनुमतिपत्र प्राप्त व्यक्तिले निवेदन दिएमा नगर जलस्रोत समितिले त्यस्तो उचित र यथेष्ट कारण देखेमा म्याद थप गर्न सक्नेछ ।

(२) उपनियम (१) बमोजिम कार्य शुरु भएपछि प्रत्येक ६ महिनामा भएको कामको प्रगति विवरण अनुमतिपत्र प्राप्त व्यक्ति वा संस्थाले सर्वेक्षण

वा निर्माण कार्य सम्पन्न नभएसम्म नगर जलस्रोत समिति समक्ष पठाउनुपर्नेछ ।

२४) **नयाँ अनुमति पत्र लिनुपर्ने :**

(१) निर्देशिका प्रारम्भ हुनु अगावै देखि जलस्रोतको उपयोग गरिरहेको व्यक्ति वा संगठित संस्थाले पनि नियम १७ मा उल्लेखित विवरणहरु खुलाइ निर्देशिका प्रारम्भ भएको मितिले एक वर्ष भित्र नगर जलस्रोत उपयोगको अनुमतिपत्रको लागि दरखास्त पेश गर्नु पर्नेछ ।

(२) उपनियम (१) बमोजिम पर्न आएको दरखास्त उपर गाउँ जलस्रोत सलमतिले आवश्यक जाँचबुझ गरी दरखास्तालालाई अनुसुची–७ बमोजिमको ढाँचामा अनुमतिपत्र दिनेछ ।

२५) **अनुमतिपत्र दस्तुर** : यो निर्देशिका बमोजिमको जलस्रोतको उपयोग सम्बन्धी कार्य सञ्चालन गर्न अनुमतिपत्रको लागि दरखास्त दिँदा आर्थिक ऐनमा उल्लेख भएमा सोही अनुसार र नभएमा अनुसुची – ८ मा तोकिए बमोजिमको अनुमतिपत्र दस्तुर बुझाउनु पर्नेछ ।

२६) **अनुमतिपत्र नवीकरण :**

(१) यो निर्देशिका बमोजिम जलस्रोतको उपयोग सम्बन्धी कार्य सञ्चालन गर्न अनुमतिपत्रको लागि दरखास्त दिँदा नावीकरण दस्तुर लाग्नेछ ।

(२) उपनियम (१) बमोजिम प्राप्त भएको निवेदन उपर नगर जलस्रोत समितिले आवश्यक जाँचबुझ गरी दरखास्तवालाको नाँउमा रहेको अनुमतिपत्र अन्य ब्यक्ती वा संगठित संस्थाको नाउँमा बिक्रि गर्न वा अन्य कुनै प्रकारले हस्तान्तरण गर्न स्वीकृति दिन सक्नेछ ।

२८) **जलविधुतको लागि जलस्रोतको उपयोग :**

(१) नियम ११ मा जुनसुकै कुरा लेखिएको भए तापनि जलविधुत उत्पादन गर्नको लागी जलस्रोतको सर्वेक्षण तथा उपयोग गर्ने अनुमतिपत्रको सम्बन्धमा प्रचलित कानुन बमोजिम हुनेछ ।

(२) जलविद्युत उत्पादन गर्ने सिलसिलामा जलस्रोतको उपयोग सम्बन्धी

अन्य व्यवस्था यस निर्देशिका बमोजिम हुनेछन ।

२९) **गाउँपालिकाले जलस्रोतको उपयोग वा विकास गर्न सक्ने :**

(१) गाउँपालिका आफुले कुनै जलस्रोतको उपयोग वा विकास गर्न यस निर्देशिकाको कुनै व्यवस्थाले बाधा पुऱ्याएको मानिने छैन ।

(२) कसैले यस ऐन बमोजिम उपयोग गरेको जलस्रोत र सो सँग सम्बन्धीत जग्गा भवन उपकरण तथा संरचना व्यापक सार्वजानिक उपयोगका लागि गाउँपालिका आफुले लिई विकास गर्न सक्नेछ ।

(३) उपनियम (२) बमोजिम आफुले लिएको जलस्रोतको उपयोग गर्दा सम्बन्धीत जग्गा भवन वा संरचना वापत गाउँपालिकाले सम्बन्धीत व्यक्तिलाई तोकिए बमोजिम क्षेतिपूर्ति दिनेछ ।

(४) उपनियम (३) बमोजिम दिईने क्षतिपूर्तीको रकम उपनियम (२) बमोजिम नेपाल सरकार प्रदेश सरकार गाउँपालिकाले लिएको जग्गा भवन उपकरण तथा संरचनाको वर्तमान मूल्य त्यसमा भएको टुटफुट र साधारण प्रयोगबाट भएको ह्रास कटाई सोको आधारमा निर्धारण गर्नेछ ।

३०) **गाउँ जलस्रोत समिति गठन :**

(१) गाउँ भित्र रहेको जलस्रोतको उपयोगको लागि निर्देशनका नियम ४ उपनियम (१) बमोजिम अनुमतिपत्र प्रदान गर्ने प्रयोजनको लागि गाउँपालिकामा देहाय बमोजिम गाउँ जलस्रोत समिति रहनेछ ।

(क) गाउँपालिकाका प्रमुख (अध्यक्ष)

(ख) वातावरण तथा विपद व्यवस्थापन समिति संयोजक (सदस्य)

(ग) प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत (सदस्य)

(घ) गाउँमा सञ्चालित विद्युत आयोजनाको प्रतिनिधि मध्ये एकजना (सदस्य)

(ङ) कृषि शाखा प्रमुख (सदस्य)

(च) खानेपानी शाखा प्रमुख (सदस्य)

(छ) सिचाई शाखा प्रमुख (सदस्य)

(ज) वन तथा वातावरण शाखा प्रमुख (सदस्य-सचिव)

(झ) गाउँपालिकाको अधिकृत वा तोकेको सहायक स्तरको कर्मचारी(फोकल पर्सन)

३१) **गाउँ जलस्रोत समितिको बैठक सम्बन्धी कार्यविधि :**

(१) गाउँ जलस्रोत समितिको बैठक अध्यक्षले तोकेको समय मिति र स्थानमा बस्नेछ ।

(२) बैठक अध्यक्षता गाउँ जलस्रोत समितिको अध्यक्षले गर्नेछ । अध्यक्षता गाउँ अनुपस्थितिमा गाउँ जलस्रोत समितिको सदस्यहरुले आफुमध्येबाट छानेको व्यक्तिले बैठकको अध्यक्षता गर्नेछ ।

(३) गाउँ जलस्रोत समितिको कुल सदस्य संख्याको पचास प्रतिशत सदस्य संख्याको पचास प्रतिशत सदस्य उपस्थित भएमा बैठकको लागि गणपुरक संख्या पुगेको मानिनेछ ।

(४) गाउँ जलस्रोत समितिमा कुनै विषयमा छलफल भै मतदान हुदाँ उपस्थित सदस्य संख्याको दुई तिहाई सदस्यहरुको मतलाई गाउँ जलस्रोत समितिको निर्णय मानिनेछ ।

(५) गाउँ जलस्रोत समितिको निर्णय समितिको निर्णय गाउँ जलस्रोत समितिको सदस्य सचिव द्धारा प्रमाणित गर्नेछ ।

(६) गाउँ जलस्रोत समितिको बैठक सम्बन्धी अन्य कार्यविधि गाउँ जलस्रोत समिति आफैले निर्धारण गरे बमोजिम हुनेछ ।

३२) **गाउँ जलस्रोत समितिको सचिवालय** : गाउँ जलस्रोत समितिको सचिवालय गाउँपालिकाको कार्यालयमा रहनेछ ।

३३) **जलस्रोत विकासको परियोजना हस्तान्तरण गर्न सक्ने :**

(१) गाउँपालिकाले नियम ११ को उपनियम (१) वा (२) बमोजिम विकास गरेको कुनै जलस्रोत सम्बन्धी परियोजनाको निर्माण समाप्त भईसकेपछि आवश्यक शर्तहरु तोकि हस्तान्तरण गर्न सक्नेछ ।

(२) उपनियम (१) बमोजिम हस्तारण गरिएको परियोजना उपरको स्वामित्व सम्बन्धीत उपभोक्ता संस्थाको हुनेछ र यस ऐनको अधिनमा रही आफुलाई अनुमति प्राप्त गरे सरह सो परियोजनाको सञ्चालन सम्बन्धीत उपभोक्ता संस्थाले गर्नेछ ।

३४) **जलस्रोत उपयोगको लागि करार गर्न सक्ने** : यस निर्देशिकामा अन्यत्र जुनसुकै कुरा लेखिएको भए तापनी गाउँपालिकाले कुनै स्वदेशी वा विदेशी कम्पनी संगठित संस्था वा व्यक्तिसंग प्रचलित कानुनको अधीनमा रही करार सोहि करारमा उल्लेखित शर्तहरु बमोजिम जलस्रोतको उपयोग र सेवा विस्तार गर्न गराउन सक्नेछ ।

३५) **सेवा उपभोक्ताका शर्तहरु तोक्न र सेवा शुल्क असुर उपर गर्ने पाउने :**

(१) अनुमति पत्र पाप्त ब्यक्ती वा संस्थाले बिकास गरेको जलस्रोतको उपयोगको सेवा अन्य कसैलाई आपसी शर्तको आधारमा उपलब्ध गराउन र त्यस्तो सेवा वापत शुल्क असुर उपर गर्ने सक्नेछ ।

(२) नगरपालीका विकास गरेको जलस्राको उपयोगको सेवा अन्य कसैलाई उपलब्ध गराए वापतको सेवा शुल्क अर्थिक ऐनमा उल्लेख भएमा सोही अनुसार र नभएमा अनुसूची ९ मा तोकिएको बर्मोजिम असूलउपर गर्न सक्नेछ ।

३६) **सेवा रोक्न सक्ने** : सेवा उपभोग गरेवापत बुझाई पर्ने शुल्क नबुझाई वा त्यस्तो सेवा अनाधिकार रुपले उपयोग गर्ने वा शर्त विपरित सेवा उपभोग गर्ने को हकमा त्यस्तो सेवा बन्द गर्ने सक्नेछ।

३७) **अरुको घर जगगामा प्रवेश गर्ने सक्ने** : नगरपालिका वा अनुमति प्राप्त व्यक्तिले जलस्रोतको सर्भेक्षण वा उपयोग सिसिलामा कसैको घर जग्गामा प्रवेश गर्नु परेमा नगरपालिका वा अनुमतिपत्र पाप्त व्यक्तिले खटाएको कर्मचारी सम्बन्धित व्यक्ति लाई पूर्ब सूचना दिएर मात्र त्यस्तो घरजग्गामा पवेश गर्ने सक्नेछ । त्यसरी प्रवेश गर्दा कुनै हानी नोक्सानी हुन गएमा नगरपालिका वा अनुमति प्राप्त व्यक्तिले तोकिए बमोजिम क्षतिपुर्ती दिनुपर्ने । तर कुनै घरजग्गामा जलस्रोतको अधिकृत उपयोग वा दुरुपयोग गरिरहेको शंका लागेमा मनासिव माफिकको कारण भएमा सो कुराको

जाँचबुझ गर्ने वा कुनै दर्घटनाबाट बचाउनु पूर्ब सुचना बिना कुनै त्यस्तो कर्मचारीले सम्बन्धित घरजगामा प्रवेश गर्ने सक्नेछ ।

३८) **जलस्रत उपयोगसंग सम्बन्धित संरचनाको सुरक्षा :**

(१) जलस्राको उपयोगिता संम्बन्धित कुनै संरचनाको सुरक्षाको लागि अनुमतिपत्र प्राप्त व्यक्तिले आवश्यक ठानेमा नगरपालिकाले सुरक्षा प्रवन्ध गर्ने सक्नेछ ।

(२) उपनियम (१) बमोजिम अनुमति प्राप्त व्यक्तिको अनुरोधमा सुरक्षा प्रवन्ध गरिएकोमा त्यसको लागि लाग्ने सम्पुर्ण खर्च अनुमति प्राप्त व्यक्तिले व्यहोर्ने छ ।

३९) **जलस्रोद प्रदुषित गर्ने नहुने :**

(१) नगरपालीकाले स्थानीय राजपत्रमा सुचना प्रकाशित गरी जलस्रातको प्रदुषण सहर सिमा तोक्न सक्नेछ ।

(२) उपनियम (१) बमोजिम तोकिएको जलस्राको प्रदुषण सहन सीमा नाघ्ने गरी कसैलाई पनि कुनै किसिमको फोहोर मैला,औद्यगिक निकासा,विष, रसायनिक वा विषालु पदार्थ हाली वा प्रयोग गरी जलस्रोत दुषित गर्ने हुदैन।

(३) जलस्रोद प्रदुषित भए नभएको वा कुन जलस्रोद उपयोगको सम्बन्धमा नियम ३९ को उपनियम (१) बमोजिम तोकियको गुणस्तर भए नभएको सम्बन्धमा तोकियको अधिकारीले अवश्यक अनुसार परीक्षण गर्ने गराउन सक्नेछ ।

४०) **बातावरणमा उल्लेखनिय प्रतिकुल असर पार्न नहुनेः** जलस्रोतको उपयोग गर्दा भू क्षय हुने, बाढी पहिरो वा यस्तै अरु कारण द्धारा वाताबरण मा उल्लेखनिक प्रतिकुल असर नपर्ने गरी गर्नुपर्नेछ ।

४१) **अनुमतिपत्र खारेज गर्ने सकिनेः**

(१) अनुमतिपत्र प्राप्त व्यक्तिले यो निर्देशिका वा निर्देशिका अन्तर्गत बनेका अन्य कर्यि बिधि, निर्देशिका विपरीत कुनै काम गरेमा तोकियको अधिकारीले अवधि तोकी त्यसको काममा आवश्यक

सुधार गर्न आदेश दिन सक्नेछ ।

(२) उपनियम (१) बमोजिम तोकियको अबधिभित्र अनुमति प्राप्त व्यक्तिले आवश्यक सुधार नगरेमा तोकिएको अधिकारिले त्यस्तो पाएको अनुमति पत्र खारेज गर्ने सक्नेछ ।

(३) उपनियम (२) बमोजिम अनुमति खारेज गर्न अवधि तोकिएको अधिकारीले सम्बन्धित अनुमतिपत्र प्राप्त व्यक्तिलाई मुनासिव सफाई पेश गर्ने मौका दिनुपर्नेछ ।

(४) कुनै जलस्रोत प्रदुषित भए नभएको वा कुनै जलस्रोतको उपयोगको सम्बन्धमा निर्देशिकाको दफा ३९ उपनियम (१) बमोजिम गुणस्तर भए नभएको परिक्षण गर्ने गराउने अधिकार गाउँ जलस्रोत समितिले तोकेको अधिकारलाई हुनेछ ।

(५) उपनियम (१),(२) र (३) बमोजिम सजाय गर्ने अधिकार गाउँ जलस्रोत समिति वा समितिले तोकेको अधिकारलाई हुनेछ ।

परिच्छेद–४

जलस्रोत उपयोगको विवाद सम्बन्धी जाँचबुझ

४२) **जलस्रोत उपयोग जाँचबुझ समिति :**

(१) जलस्रोत उपयोग गर्दा कुनै विवाद उत्पन्न भएमा त्यस्तो विवाद समाधानको लागि देहाय बमोजिमको एक जलस्रोत उपयोग तथा जाँचबुझ समिति रहनेछ ।

(क) संयोजक,वातावरण तथा विपद व्यवस्थान समिति अध्यक्ष

(ख) सम्बन्धीत वडा अध्यक्ष वा निजले तोकेको सदस्य

(ग) प्रतिनिधि योजना शाखा सदस्य

(२) दुई वा दुई भन्दा बढी वडाहरुबीच जलस्रोतको उपयोग सम्बन्धी विवाद संग उत्पन्न भएमा उपनियम (१) को (ख) बमोजिम विवादसंग सम्बन्धीत प्रत्येक वडा समितिको १/१ जना प्रतिनिधि रहनेछन ।

(३) उपनियम (१) बमोजिमको जलस्रोत उपयोग जाँचबुझ समितिले जलस्रोतको उपयोगमा उत्पन्न विवाद समाधान गर्दा छुट्टै कार्यविधि तर्जुमा नभएसम्म विवादको निरुपण गर्दा देहायको कार्यविधि अपनाउनेछ ।

(क) जलस्रोत उपयोगबाट लाभान्वीत हुने स्थानीय व्यक्तिहरु बाहेक जलस्रोत उपयोगको प्राथमिकता निर्धारण वा जलस्रोत सम्बन्धी कुन परियोजना संचालनबाट स्थानीय व्यक्तिहरुलाई पर्न जाने मर्काको सम्बन्धमा विवाद उठमा सम्बन्धीत अनुमतिपत्र प्राप्त व्यक्ति संगठित संस्था तथा स्थानीय व्यक्तिहरुलाई छुटाछुटै वा सामुहिक पदमा आफ्नो दावि पुष्टयाई हुने तथ्यहरु उल्लेख गरी जानकारी पेश गर्न मनासिव माफिकको म्याद तोकिदिनुपर्ने छ ।

(ख) खण्ड (क) बमोजिम तोकिएको म्यादभित्र लिखित जानकारी प्राप्त भएपछि परियोजना स्थल समेतको स्थलगत अध्ययन गरी मुख्यतया : देहायको विषयमा जानकारी लिनुपर्नेछ ।

(अ) परियोजनाको कुल खर्च

(आ) परियोजनाबाट हुने फाईदाको स्तर

(इ) आयोजना संचालन गर्दा सम्बन्धीत जलस्रोत उपयोग गरिरहेको व्यक्ति वा समुहलाई पर्न सक्ने असर

(ई) परियोजनाबाट लाभान्वीत हुने उपभोक्ताको संङख्या

(उ) परियोजना संचालन गर्दा वातावरणमा पर्ने प्रभाव

(ऊ) स्थानीय जनताको आवश्यकता

(ए) परियोजनाबाट लाभांन्वीत हुने उपभोक्ताहरुको प्रतिक्रिया

(ऐ) अन्य आवश्यक कुराहरु

(ग) खण्ड (ख) मा उल्लेखित भएका विषयहरुमा जानकारी प्राप्त गरेपछि सोको आधारमा जलस्रोत लाभदायक उपयोग भए नभएको र सो जलस्रोत पाउने नपाउने कुरा निर्धारण गर्नु

पर्नेछ ।

(घ) उपनियम (३) को खण्ड (ग) बमोजिम जलस्रोतको उपयोग सम्बन्धी कुराको निर्धारण गर्दा जलस्रोत उपयोग जाँचबुझ समितिले शर्तहरु समेत तोक्ने सक्नेछ ।

परिच्छेद – ५
सेवा शुल्क सम्बन्धी

४३) **वार्षिक शुल्क** : अनुमतिपत्र प्राप्त व्यक्तिले जलस्रोत उपयोग गरी अन्य व्यक्तिहरुलाई व्यापारिक प्रयोजनको लागि सेवा उपलब्ध गराए वापत गाउँपालिकालाई बुझाउनु पर्ने वार्षिका शुल्क अनुसुची ९ मा तोकिएको बमोजिम हुनेछ ।

४४) **सेवा शुल्क निर्धारण समिति** :

(१) गाउँपालिकाले गरेको जलस्रोत उपयोगको सेवा शुल्क निर्धारण गर्न निर्धारित समयभित्र सेवा शुल्क नबुझाउने उपभोक्तालाई अतिरिक्त शुल्कको निर्धारण समिति रहनेछ । समितिले निर्धारण गरेको शुल्क प्रत्येक आ.व.मा आर्थिक ऐनमा समावेश भई पारित भएपछि मात्र लागु हुनेछ ।

(क) गाउँपालिकाले तोकेको कार्यपालिका सदस्य अध्यक्ष

(ख) उपभोक्ता मध्येबाट गाउँपालिकाले तोकेको व्यक्ति सदस्य

(ग) गाउँपालिकाको सम्बन्धीत शाखा हेर्ने कर्मचारी सदस्य सचिव

(२) सेवा शुल्क निर्धारण समितिको बैठक सम्बन्धी कार्यविधि समितिले स्वंय निर्धारण गर्न सक्ने छ ।

(३) उपनियम (१) बमोजिम सेवा शुल्क निर्धारण समितिले सेवा शुल्क तोक्दा हासकट्टी दर उपयुक्त लाभ संरचनाको प्रकृति उपभोक्ता मुल्य सूचीको परिवर्तन जस्ता कुराहरुको आधारमा सेवा शुल्क निर्धारण गर्नेछ ।

४५) **सेवा शुल्क बुझाउनु पर्ने** : जलस्रोतको उपयोगबाट उपलब्ध सेवा उपयोग गर्ने उपभोक्ता गर्ने उपभोक्ताहरुले सेवा उपयोग गरेवापत नियम ४४ को उपनियम -३ बमोजिम निर्धारित सेवा शुल्क बुझाउनु निजहरुको दायित्व हुनेछ ।

परिच्छेद-६

घरजग्गा प्राप्ति तथा क्षतिपूर्ति सम्बन्धी व्यवस्था

४६) **निवेदन दिनुपर्ने** : निर्देशिकाको नियम१० को उपनियम (१) बमोजिम जलस्रोत उपयोगको लागि कसैको घर जग्गा उपयोग गर्न वा प्राप्त गर्न आवश्यक परेमा अनुमतिपत्र प्राप्त व्यक्तिले गाउँपालिका समक्ष अनुसुची १० बमोजिमको ढाँचामा निवेदन दिनुपर्नेछ ।

४७) **परियोजनाको स्थल वरीपरिको जग्गा प्रायोग गर्न निषेध गर्न सक्ने** :

(१) निर्देशिकाको नियम १० को उपनियम (३) को प्रयोजनको लागि गाउँपालिकाले जलस्रोतको उपयोग सम्बन्धी परियोजनाको किसिम बनोट क्षमता आदि कुराहरुलाई ध्यानमा राखी त्यस्तो परियोजना क्षेत्रभित्रका घर जग्गा कुनै खास कामको लागि अरु कसैको प्रयोग गर्न नपाउने गरी निश्चित दुरी तोकि निषेध गर्न सक्नेछ ।

(२) उपनियम (१) बमोजिम निषेध गरिएको सूचना गाउँपालिकालजे सर्वसाधारणको जानकारी लागि प्रकाशित गरी सम्बन्धीत परियोजना क्षेत्रको मुख्य मुख्य ठाउँ परियोजना कार्यालय सम्बन्धीत वडा गाउँपालिका लगायत अन्य सम्बन्धीत कार्यालयमा समेत टाँस्न लगाउनु पर्नेछ ।

४८) **क्षतिपूर्ति दिईने** :

(१) नियम ४६ बमोजिम घरजग्गा प्रयोग निषेध गरिएको कारणबाट सम्बन्धीत व्यक्तिहरुलाई भएको हानी नोक्सानी वापत दिईने क्षतिपुर्तिको रकम नियम ४८ को उपनियम (२) बमोजिम गठित क्षतिपुर्ति निर्धारण समितिले निर्णय गरे बमोजिम हुनेछ ।

(२) घरजग्गाको प्रयोगमा थप बन्देज लगाउनुपर्ने अवस्था परेमा बाहेक

उपनियम (१) बमोजिम दिईने क्षतिपुर्तिको रकम सम्बन्धीत व्यक्तिलाई एक पटक मात्र दिईने छ ।

४९) **क्षतिपूर्ति निर्धारण समिति** :

(१) निर्देशिकाको नियम ४८ को उपनियम (२) बमोजिम क्षतिपूर्तिको रकम निर्धारण गर्न देहाय बमोजिमको क्षतिपूर्ति निर्धारण समिति रहेछ ।

(क) गाउँपालिकाले तोकेको कार्यपालिका सदस्य अध्यक्ष

(ख) जलस्रोत उपयोग परियोजना संग सम्बन्धीत कार्यापालिकाको प्रतिनिधि सदस्य

(ग) गाउँपालिकाले ताकेको जलस्रोत विज्ञ सदस्य

(घ) हानी नोक्सानी भएको सम्पतीको धनी वा निजको प्रतिनिधि सदस्य

(ङ) मालपोत कार्यालयको प्रतिनिधि सदस्य

(च) क्षति भएको वडाको वडाअध्यक्ष वा निजले तोकेको प्रतिनिधि सदस्य सचिव

(२) उपनियम (१) बमोजिमको क्षतिपूर्ति निर्धारण समितिले क्षतिपुर्तिएनको रकम निर्धारण गर्दा प्रत्यक्ष रुपमा वास्तविक हानी नोक्सानीको मुल्याङ्कन गरी निर्धारण गनुपर्नेछ ।

(३) क्षतिपूर्ति निर्धारण समितिको बैठक सम्बन्धी कार्यविधि समिति आफैले निर्धारण गर्न सक्नेछ ।

परिच्छेद–७

विविध

०) **सहयोग पुयाउनु पर्ने** : आफ्नो कार्यसम्पादनको सिलसिलामा गाँउ जलस्रोत समितिले जलस्रोतसंग सम्बन्धीत निकायबाट आवश्यकता अनुसारका तथ्यांकहरु माग गर्न सक्नेछ र माग भएका तथ्यांकहरु उपलब्ध गराउनु सम्बन्धीत निकायको कर्तव्य हुनेछ ।

५१) **दुर्घटनाको सूचना :** (१) अनुमतिपत्र प्राप्त व्यक्तिले जलस्रोतको उपयोग सम्बन्धी कुनै काम गर्दा कुन प्रकारले दुर्घटना वा नोक्सानी भएमा गाउँ जलस्रोत समितिलाई तुरुन्त सूचना दिनुपर्नेछ ।

(२) उपनियम (१) बमोजिमको सूचना प्राप्त भएपछि त्यस्तो दुर्घटनाको कारण पत्ता लगाउन गाउँ जलस्रोत समितिले आवश्यक निरिक्षण गर्न गराउन सक्नेछ र प्राविधिका दृष्टिकोणबाट त्यस्तो दुर्घटना नदोहरिन अपनाउनुपर्ने सुरक्षात्मक व्यवस्था गर्न अनुमतीपत्र प्राप्त व्यक्तिलाई आदेश पालना गर्न अनुमतिपत्र प्राप्त व्यक्तिको कर्तव्य हुनेछ ।

५२) **गाँउपालिकाले निर्देशन दिन सक्ने :** गाँउपालिकाले जलस्रोतको उपयोग सम्बन्धमा गाँउ जलस्रोत समितिलाई आवश्यक निर्देशन दिन सक्नेछ । यस्तो निर्देशनको पालना गर्नु गाँउ जलस्रोत समितिको कर्तव्य हुनेछ ।

५३) **दण्ड सजाय :**

१) कसैले यो निर्देशिका वा यस अन्तरगत बनेका अन्य कार्यविधि वा निर्देशिकाको उल्लंघन गरेमा निजलाई तोकियको अधिकारीले पाँच हजार रुपैयाँ सम्म जरिवाना गर्न सक्नेछ र त्यस्तो कसूरबाट कसैको हानीक्सनी भएको रहेछ भने निजबाट त्यस्तो हानी नोक्सानी वापतको क्षेतिपुर्ति भराइ दिन सक्नेछ ।

(२) कसैको यस निर्देशिका बमोजिम निजलाई अनुमतिपत्र लिनुपर्नेमा सो नलिई वा अनुमतिपत्रमा उल्लेख भएका शर्तहरु पालना नगरी जलस्रोतको उपयोग गरेमा निजलाई तोकिएको अधिकारीले पाँच हजार रुपैयासम्म जरिवाना र त्यस्तो काम बन्द गराउन सक्नेछ ।

(३) यस निर्देशिका बमोजिम विकास गरिएको जलस्रोत वा त्यस्तो जलस्रोतबाट उत्पन्न सेवा कसैले चोरी गरेमा वा दुरुपयोग गरेमा वा अनाधिकार प्रयोग गरेमा तोकिएको अधिकारले निजबाट बिगो असुल गरी निजलाई बिगो बमोजिमको जरिवाना समेत गर्न सक्नेछ ।

(४) कसैले बदनियत साथ कुनै खानेपानीको मुहना बाँध नहर वा

जलस्रोतको उपयोग संग सम्बन्धीत कुनै संरचना वा त्यस्तो संरचनामा असर पार्ने अन्य कुनै संरचना भत्काएमा बिगारेमा वा कुनै किसिमले हानी नोक्सानी पुर्याएमा वा त्यस्तो कुनै काम कुराको दुरुत्साहन दिएमा वा त्यस्तो उद्योग गरेमा निजबाट हानी नोक्सानीको बिगो असुल गरी निजलाई प्रचलित कानुन बमोजिम जरिवाना कैद वा दुवै सजाय हुनेछ ।

५४) **पुनरावेदन :** नियम ५३ बमोजिम दिएको क्षतिपूर्तिको रकममा वा नियम ४१ बमोजिम तोकिएको अधिकारीले अनुमति पात्र खारेज गरेकोमा वा नियम ५३ को उपनियम (१) (२) वा (३) बमोजिम तोकिएको अधिकारीले दिएको सजायको आदेश चित्र नबुझ्ने व्यक्तिले पैतिस दिन भित्र पुनरावेदन अदालतमा पुनरावेदन दिन सक्नेछ ।

५५) **अनुसुचीमा थपघट वा हेरफेर गर्न सक्ने :** गाउँपालिकाले स्थानीय राजपत्रमा सूचना प्रकाशित गरी यस निर्देशिकाको अनुसुचीमा आवश्यकता अनुसार हेरफेर जा थपघट गर्न सक्नेछ ।

५६) **अरुको घर जगगाको उपयोग वा प्राप्ति :**

(१) जलस्रोतको उपयोगको लागि देहायको कुनै काम गर्न अरु कसैको घर जग्गा उपयोग गर्न वा प्राप्त गर्न आवश्यक परेमा अनुमति पत्र प्राप्त व्यक्तिले गाउँपालिका समक्ष तोकिए बमोजिम निवेदन दिन सक्नेजछ ।

क. बाँध वा तट्बन्धन बाँध्न,

ख. नहर कुलो वा सुरुङ खन्न,

ग. जमिन मुनि वा माथी पानीको ट्याङ्की बनाउन वा पाइप लाइन विछ्याउन,

घ. पोखरी बनाउन वा जल वितरण केन्द्र स्थापना गर्न।

ङ. जलस्रोतको विकाससंग सम्बन्धीत अरु आवश्यक निर्माण कार्य गर्न ।

(२) उपनियम (१) बमोजिम निवेदन प्राप्त भएमा गाउँपालिकाले

आवश्यक जाँचबुझ गरी प्रचलित कानुन बमोजिम संगठित सस्थालाई सरह अनुमति पत्र व्यक्तिलाई त्यस्तो घर जगा प्राप्त गाराइदिन सक्नेछ ।

५७) **कार्यविधि वा निर्देशिका बनाउन सक्ने** : निर्देशिकाको प्रभावकारी कार्यान्वयन लागि देहायका क्षेत्रमा कार्यविधि तथा निर्देशिका बनाई लागु गर्न सक्नेछ ।

(क) खानेपानी सिंचाई जल यातायात औद्योगिक उपयोग आमोद प्रमोद सम्बनधी उपयोग र जलस्रोतको यस्तै अन्य प्रंकारका उपयोग,

(ख) जलस्रोत सरक्षण बाढी नियन्त्रण पहिरो रोकथाम,

(ग) वातावरण संरक्षण,

(घ) जलस्रोत उपयोग गरे वापत गाउँपालिकालाई बुझाउनु पर्ने शुल्क दस्तुर सम्बन्धी

(ङ) जलस्रोत उपयोगका विभिन्न तरिकाहरु

(च) जलस्रोतको प्रदुषण रोक्ने विषयहरु

(छ) जलस्रोत उपयोग सम्बन्धी सेवाको स्तर निर्धारण

(ज) जलस्रोत उपयोगबाट हुन सक्ने दुर्घटना र त्यसको जाँचबुझ तथा क्षतिपूर्ति

(झ) उपभोक्ता संस्था समिति र उपभोक्ता सम्बन्धी अन्य व्यवस्थाको साथ उपभोक्ता हरुको हित संरक्षण र सुविधा दिने विषयहरु,

५८) **खारेज तथा बचाउ** : यो निर्देशिकाका कुनै नियम उपनियम वा खण्ड प्रचलित संघीय तथा प्रादेशिक कानुन संग बाझिएको खण्डमा स्वतः खारेज हुनेछन भने निर्देशिका प्रारम्भ हुनु भन्दा अधिका कानुन बमोजिम गरिएका कामकारवाही यसै निर्देशिका अनुसार भए गरेको मानिनेछ ।

अनुसुची-१

(नियम ५ सँग सम्बन्धीत)

निवेदन पत्रको ढाँचा

श्री गाउँ प्रमुख ज्यु,

..........जलस्रोत समिति

फिक्कल गाउँपालिका सिन्धुली ।

महोदय,

हामीले ....उपभोक्ता संस्था गठन गरी दर्ता गराउन चाहेको फिक्कल गाउँपालिकाको जलस्रोत निर्देशिका २०७५ को नियम ५ बमोजिम उपभोक्ता संस्थादर्ता गराउन देहायको विवरण खुलाई प्रस्तावित उपभोक्ता संस्थाको एक प्रति विधान र एक सय रुपैया दस्तुर सहित दरखास्त दिएका छौ ।

१. उपभोक्ता समितिको नाम :

२. कार्यक्षेत्र :

३. उद्देश्य :

(क)

(ख)

(ग)

४. सदस्यहरुको नाम :

पेशा (क)

(ख)

(ग)

(घ)

५. उपयोग गरिने जलस्रोत विवरण :

(क) जलस्रोत नाम (चारकिल्ला सहित) भएको ठाउँ :

(ख) जलस्रोत बाट गरिने प्रयोग :

(ग) उपभोक्ता संस्थाले उपयोग गर्न चाहेको जलस्रोतको परिणाम :

(घ) उक्त जललस्रोतको हाल भई रहेको उपयोग :

६. उपभोक्ता ससंस्थाले पुर्याउन चाहेको सेवा सम्बन्धी विवरण

(क) सेवाको किसिम

(ख) सेवा पुर्याउन क्षेत्र

(ग) सेवाबाट लाभान्वीत हुने उपभोक्ताहरुको संख्या :

(घ) भविष्यमा सेवा विस्तार गर्न सकिने सम्भावना :

७. आर्थिक स्रोतको विवरण :

८. कार्यापालिको ठेगाना :

निवेदक

....

उपभोक्ता संस्थाको तर्फबाट निवेदन दिनेको

सहि :

नाम :

पद :

ठेगाना :

मिति :

अनुसुची-२

(नियम ८ को उपनियम (१)सँग सम्बन्धीत)

फिक्कल गाउँपालिका गाउँ जलस्रोत समिति

सिन्धुली

दर्ता मिति : मिति :

उपभोक्ता संस्था दर्ता प्रमाणपत्र

श्री......................................

....

......(सम्बन्धीत उपभोक्ता स.स्थाको नाम).....लाई फिक्कल गाउँपालिकाको जलस्रोत निर्देशिका २०७६ को दफा ८ को उपदफा (१) बमोजिम ....साल ....महिना ....गते फिक्कल गाउँपालिकाका जलस्रोत निर्देशिका २०७६ बमोजिम आफ्नो कार्य गर्ने गराउने गरी देहाय बमोजिमका उपयोगका लागि यर कार्यालयमा दर्ता गरी यो दर्ता प्रमाण पत्र प्रदान गरिएको छ ।

१. उपभोग गरिने जलस्रोत विवरण :

(क) जलस्रोतको नाम (चारकिल्ला सहित) भएको ठाउँ :

(ख) जलस्रोतबाट गरिने प्रयोग :

(ग) उपभोक्ता संस्थाले उपयोग गर्न चाहेको जलस्रोत परिणाम :

२. उपभोक्ता संस्थाले पुर्याउन चाहेको सेवा सम्बन्धी विवरण

(क) सेवाको किसिम :

(ख) सेवा पुर्याउने क्षेत्र :

(ग) सेवा बाट लाभान्वीत हुने उपभोक्ता हरुको संख्या :

(घ) भविष्यमा सेवा विस्तार गर्न सकिने सम्भावना :

नाम,थर

सहि :

पद :

अनुसुची-३

(नियम १३ को उपनियम (१) सँग सम्बन्धीत)

जलस्रोत उपयोगको सर्वेक्षण अनुमति पत्रको लागि दरखास्त

श्री गाउँ प्रमुख ज्यु मिति.........

फिक्कल गाउँपालिका गाउँ जलस्रोत समिति ।

जलस्रोतको उपयोगको निम्ति सर्वेक्षण गर्नको लागि अनुमतिपत्र पाउन फिक्कल गाउँपालिकाको जलस्रोत निर्देशिका २०७६ को नियम १३ बमोजिम देहायको विवरण खुलाई यो दरखास्त पेश गरेको छु ।

१. व्यक्ति वा संगठित संस्थाको नाम र ठेगाना

२. उद्देश्य

३. सर्वेक्षण गर्ने क्षेत्र

४. सर्वेक्षण गर्न लाग्ने अनुमानित खर्च रु (पुष्टाई विवरण संलग्न गनुपर्नेछ)

५. सर्वेक्षण गर्ने अवधि

६. अन्य विवरणहरु : फिक्कल गाउँपालिकाको जललस्रोतत निर्देशिकका २०७६ को नियम १३ बमोजिम)

७. माथि उल्लेखित व्यहोरा ठिक साँचो छ झुटा ठहरे कानुन बमोजिम सहुँला बुझाउला ।

संगठित संस्था भए सो संस्थाको छाप सम्बन्धीत व्यक्ति वा संगठित संस्थाको तर्फबाट दरखास्त दिनेको ।

अनुसुची-४

(नियम १५ सँग सम्बन्धीत)

जलस्रोत समिति

फिक्कल गाउँपालिका

जलस्रोत उपयोगको सर्वेक्षण अनुमति पत्र

अनुमतिपत्र संख्या : मिति : ....

श्री ....

महाशय

तपाईलाई जलस्रोतको उपयोगको सर्वेक्षण गर्न पाउने गरी देहायको विवरण खोली फिक्कल गाउँपालिकाको जलस्रोत निर्देशिका २०७६ को नियम १५ बमोजिम यो अनुमतिपत्र प्रदान गरिएको छ ।

१. व्यक्ति वा संगठित संस्थाको पुरा ठेगाना :

२. जलस्रोत सर्वेक्षणकको उद्देश्य :

३. जलस्रोत सर्वेक्षणको क्षेत्र :

४. सर्वेक्षण गर्ने अवधि :

५. अनुमति पत्र बहाल रहने अवधी :

अनुमतिपत्र दिने अधिकारीको

नाम :

सही :

पद :

अनुसुची-५

(नियम १७ सँग सम्बन्धीत)

जलस्रोत उपयोग अनुमति पत्रको लागि दरखास्त

श्री गाउँ प्रमुख ज्यू मिति :........

फिक्कल गाउँपालिका जलस्रोत समिति

सिन्धुली फिक्कल ।

जलस्रोत उपयोगको निम्ति अनुमति पाउन जलस्रोत निर्देशिका २०७५ को नियम १७ बमोजिम देहायका विवरणहरु समेत खुलाई यो दरखास्त पेश गरेको छु ।

१. व्यक्ति वा संगठनिक संस्थाको नाम र ठेगाना :

२. उद्देश्य :

३. उपयोग गर्न खोजेको जलस्रोतको परिणाम र उपयोग गर्ने प्रयोजन :

४. प्रस्तावित जलस्रोतको मुहान रहेको (चारकिल्ला) र उपयोग गर्ने ठाउँ

५. जलस्रोतको उपयोगबाट लाभ पुग्ने ठाउँको क्षेत्रफल

६. प्रस्तावित उपभोगबाट हुनसक्ने सम्भावित लाभ

७. प्रस्तावित सेवाबाट लाभान्वीत हुनसक्ने उपभोक्ता संङख्या

८. जलस्रोत उपयोगका लागि लाग्ने अनुमानित रकम र सोको स्रोत

९. जलस्रोत उपयोग गर्ने तरिका

१०. जलस्रोतको हाल भएको उपयोग र भविष्यमा हुनसक्ने उपयोग

११. अन्य विवरण

माथि उल्लेलित व्यहोरा ठिक साँचो छ भुटा ठहरे कानुन बमोजिम सहुला बुझाउला ।

संगठित संस्था भए सो संस्थाको छाप

सम्बन्धीत व्यक्ति वा संगठित संस्थाको तर्फबाट दरखास्त दिनेको

नाम,थर :

सही :

पद :

ठेगाना :

अनुसुची-६

(नियम २० सँग सम्बन्धीत)

फिक्कल गाउँपालिका

जलस्रोत उपयोगको अनुमति पत्र

मिति :..................

श्री............

....

महाशय

तपाईलाई उपयोग गर्न पाउने गरी देहायको विवरण खोली फिक्कल गाँउपालिका जलस्रोत निंदेशिका, २०७९ को नियम २० बमोजिम यो अनुमतिपत्र प्रदान गरिएको छ ।

१. व्यक्ति वा संस्थाको नाम र ठेगना :

२. जलस्रोत उपयोगको उद्देश्य :

३. जलस्रोतको नाम, किसिम र रहेको स्थान (चार किल्ला सहित)

४. उपयोग गर्न पाउने जलस्रोतको परिणाम :

५. जलस्रोत उपयोगको क्षेत्रः

६. जलस्रोत उपयो गर्ने तरिका :

७. प्रस्तावित परियोजनाबाट लाभान्वित हुने उपभोक्तहरुको संख्याः

८. अनुमतिपत्र बहाल रहने अवधि :

अनुसूची-७

(नियम २४ को उपनियम (२) सँग सम्बन्धित)

फिक्कल गाँउपालिका, जलस्रोत समिति

खाङसाङ, सिन्धुली

जलस्रोत उपयोगको अनुमति पत्र

अनुमति पत्र संख्या : मितिः....................

श्री................

....

महाशय ,

तपाईलाई .... मा दिनु भएको दरखास्त बमोजिम देहायको विवरणहरु खुलाई जलस्रोत निर्देशिका ,२०७९ को नियम २४ बमोजिम यो अनुमति पत्र प्रदान गरिएको छ ।

१. जलस्रोत उपयोग गर्ने व्यक्ति वा संगठित संस्थाको पुरा ठेगना :

२. जलस्रोत उपयोगसँग सम्बन्धित परियोजनाको नाम र किसिम :
(प्रत्येक उपयोग सँग सम्बन्धित)

३. जलस्रोतको नाम रहेको स्थान :

४. जलस्रोतको उपयोग भएको स्थानः

५. जलस्रोत उपयोग भएको परिणाम : प्रदेश .... जिल्ला ......वा गाँउपालिका .

६. उपभोक्ता संख्या र त्यसको किसिम :

७. सेवा उपलब्ध गराउन शुरु गरेको मितिः

८. अनुमतिपत्र बहाल रहाल रहने अवधि :

९. अन्य शर्तहरुः

अनुसूची-८

(नियम १३ को उपनियम (२) नियम २५, र २६ को उपदफ(२) सँग सम्बन्धित)

अनुमति पत्र दस्तुर

जलस्रोत उपयोगको किसिम

क. खानेपानी र घरेलु उपयोग रु.५००।-

ख. सिचाई रु५००। -

ग. पशुपालन तथा मत्स्यपालन जस्ता कृषीजन्य उपयोग रु.१०००।-

घ. घरेलु उद्योग ,औद्यगिक व्यसाय तथगा तथा खानीजन्य उपयोग रु.२०००।-

ङ. जल यातायात रु.५०००।-

च. आमोद प्रमोदजन्य उपयोग रु.५०००।-

छ. अन्य उपयोग रु.५०००।-

अनुसूची-९

(नियम ३५ (२) सँग सम्बन्धित)

जलस्रोत उपयोग वापत बुझाउनु पर्ने वार्षिक शुल्क

१. सिचाईको हकमा

क. दुईहजार हेक्टरसम्मको जमीन सिचाई गर्न अधिकतम रु.१०००।-

ख. दुई हजार देखि पाँचहजार हेक्टर सम्मको जमिन सिचाई गर्न रु.२०००।-

ग. पाँचहजार दखि दशहिर हेक्टर सम्मको जमिन सिचाई गर्न रु.५०००।-

घ. दश हजार देखि पन्ध्र हजार हेक्टर सम्मको जमिन सिचाई गर्न रु१००००।-

ङ. पन्ध्र हजार देखि बीस हजार हेक्टर सम्मको जमिन सिचाई गर्न रु १५०००।-

च. बीस हजार देखि पच्चीस हेक्टर सम्मको जमिन सिचाई गर्न रु२००००।-

छ. पच्चीस हजार हेक्टर भन्दा माथिको जमिन सिचाई गर्न रु २५०००।-

२. खानेपानीको हकमा

क. एक सय सम्म जनसख्यालाई खानेपानी व्यवस्था गर्न रु.५००।-

ख. दुई सय सम्म जनसंख्यालाई खानेपानी व्यवस्था गर्न रु.१०००।-

ग. तिन सय सम्म जनसंख्यालाई खानेपानी व्यवस्था गर्न रु.१५००।-

घ. पाँच सय सम्म जनसंख्यालाई खानेपानी व्यवस्था गर्न रु.२०००।-

ङ. सात सय सम्म जनसंख्यालाई खानेपानी व्यवस्था गर्न रु.२५००।-

च.एक हजार सम्म जनसंख्या खानेपानी व्यवस्थ ागर्न रु ३०००।-

३. कृषिजन्य उपभोगका लागि रु.२०००।-देखि रु.२० हजार सम्म पानी प्रयोगको परिणामको आधारमा ।

४. घरेलु उद्योगको लागि रु.२०००।- देखि रु २००००।-सम्म पानी प्रयोगको परिणामको आधारमा ।

५. औद्योगिक व्यवसाय तथा खानीजन्य उपयोगको लागि रु.५०००।- देखि रु.५०००० सम्म पानी प्रयोगको परिणामको आधारमा ।

६. अमोद प्रमोदजन्य प्रयोगका लागि रु.१०००।- देखि रु.१०००० सम्म पानी प्रयोगको परिणामको आधारमा ।

७. अन्य प्रयोगका लागि रु.५०००।- देखि रु.१०००० सम्म वार्षिक कारोबारका आधारमा ।

अनुसुची-१०

(नियम ४५ सँग सम्बन्धीत)

जग्गा उपभोग वा प्राप्तिका लागि दरखास्त

मिति :.................

श्रीमान गाउँ प्रमुख न्यू,

जलस्रोत समिति फिक्कल गाउँपालिका

सिन्धुली फिक्कल ।

महोदय,

जलस्रोतको उपयोगको सिलसिलामा निर्माण कार्य सुरु गर्नको लागि तपशिलमा उल्लेखित घरजग्गा उपयोग गर्नुपर्ने वा प्राप्त गर्नुपर्ने भएकोले नियमअनुसार उपयोग गर्न पाउने गरी वा प्राप्त गराई पाउन यो दरखास्त पेश गरेको छु ।

तपशिल

१. आवश्यक जग्गाको चार किल्ला खुल्ने विवरण,

२. जग्गाको स्वामित्व खुल्ने प्रमाण कागजात तथा सम्बन्धीत वडा कार्यालयको सिफारिस,

३. जग्गाको उपयोग प्रयोजन खुल्ने कागजात,

संगठित संस्था भए सो संस्थाको छाप सम्बन्धीत व्यक्ति वा संगठित संस्थको तर्फबाट दरखास्त दिनेको ।

आज्ञाले

शिवहरि दाहाल

प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत